

Łukasz Traczyk, WT UKSW

Obraz kibicowskiej wojny warszawsko-poznańskiej w publikacjach serwisu internetowego weszlo.com

*The image of the supporters' war of Warsaw and Poznan in publications of online service
weszlo.com.*

STRESZCZENIE:

PIŁKA NOŻNA OD DŁUŻSZEGO CZASU WZBUDZA MNÓSTWO EMOCJI W UMYSŁACH FANÓW. ZNAJDUJE TO ODZWIERCIEDLENIE W KOMENTARZACH W INTERNECIE.

KIBICE GLORYFIKUJĄ SWÓJ UKOCHANY ZESPÓŁ I „HEJTUJĄ” NAJWIĘKSZEGO PRZECIWNIKA. ILUSTRACJĄ TEGO JEST SIECIOWY OBRAZ RYWALIZACJI MIĘDZY DWOMA NAJWIĘKSZYMI KLUBAMI W POLSCE – LEGIA WARSZAWA I LECHEM POZNAŃ. WOBEC CORAZ CZĘŚCIEJ POJAWIAJĄCYCH SIĘ W INTERNECIE WULGARYZMÓW NA NIEKTÓRYCH STRONACH WPROWADZONO KONTROLĘ WPISÓW UŻYTKOWNIKÓW. PRZYKŁAD STANOWI WITRYNA WESZLO.COM. ADMINISTRATORZY ZDECYDOWALI, ŻE KOMENTARZ MOŻNA ZOSTAWIĆ TYLKO OSOBA, KTÓRA POSIADA SWOJE KONTO NA FACEBOOKU. ARTYKUŁ MA ZNALEŹĆ ODPOWIEDZI NA SZEREG PYTAŃ ZWIĄZANYCH Z TEMATEM „MOWY NIENAWIŚCI” MIĘDZY SYMPATYKAMI LEGII I LECHA NA WYŻEJ WYMIENIONEJ WITRYNIE.

SŁOWA KLUCZOWE:

PIŁKA NOŻNA, KIBICE, MOWA NIENAWIŚCI, WESZLO.COM.

ABSTRACT:

THE FOOTBALL FOR A LONG TIME IS AROUSING THE PLENTY OF EMOTION IN MINDS OF FANS. IT IS FINDING EXPRESSION IN COMMENTS ON THE INTERNET.

SUPPORTERS ARE EXTOLLING THEIR FAVOURITE TEAM AND THEY HATE THE LARGEST OPPOSITE CLUB. THE ILLUSTRATION OF THAT IS THE INTERNET IMAGE OF RIVALRY BETWEEN TWO BIGGEST CLUBS IN POLAND – BY LEGIA WARSAW AND LECH POZANAN. SOME WEBSITES INTRODUCED THE CONTROL OF USER COMMENTS BECAUSE OF APPEARING VULGARISMS. WESZLO.COM IS AN EXAMPLE. THE ADMINISTRATORS DECIDED THAT ONLY A PERSON WHICH HAS HIS/HER ACCOUNT ON FACEBOOK COULD ENTER THE COMMENT ON WEBSITE. THE ARTICLE IS SUPPOSED TO FIND REPLIES TO A NUMBER OF QUESTIONS CONNECTED WITH THE SUBJECT "HATE SPEECH" BETWEEN FANS OF THE LEGIA AND LECH ON THE MENTIONED ABOVE SITE.

KEYWORDS:

FOOTBALL, SUPPORTERS, HATE SPEECH, WESZLO.COM.

Problem „mowy nienawiści” w Sieci stosunkowo od niedawna wzbudza zainteresowanie medioznawców. Przyczyniło się do tego kilka czynników związanych z rozwojem Internetu, takich jak możliwość szybkiego skomentowania wiadomości na witrynie czy poczucie anonimowości wśród samych użytkowników. W Polsce ukazało się kilka prac dotyczących tego tematu. Wymienić tutaj należy publikację Andrzeja Kanskego („Mowa nienawiści na lokalnym forum internetowym: studium patologii”) oraz zbiorcze wydanie materiałów opublikowanych przez Helsińską Fundację Praw Człowieka („Mowa nienawiści w Internecie: jak z nią walczyć?”, Warszawa 2013). Temat kibicowskiej agresji (także słownej) poruszali tacy autorzy jak Tomasz Janus, Tomasz Sahaj oraz twórcy książki „Przestępczość stadionowa: Diagnoza i przeciwdziałanie zjawisku” (pod redakcją Wiesława Pływaczewskiego i Bernarda Wiśniewskiego). Trzeba jednakże stwierdzić, że lista opracowań poświęconych sieciowemu „hejtowi”¹ pośród fanów piłkarskich jest uboga. Brakuje prac analizujących to zjawisko. Niniejszy artykuł ma, przynajmniej w części, uzupełnić tę wiedzę.

Jednym z piłkarskich portali, na którym kibice dyskutują między sobą jest *weszlo.com*. Witryna powstała w czerwcu 2008 roku. Została założona przez byłego dziennikarza „Dziennika”, „Przeglądu Sportowego” i „Naszej Legii” – Krzysztofa Stanowskiego. Strona ma charakter informacyjno-publicystyczny. Pod artykułami istnieje możliwość zamieszczenia swojego komentarza pod warunkiem, że czytelnik posiada „facebookowe” konto. System został wprowadzony dopiero po pięciu latach od powstania *weszlo.com*. Wcześniej wystarczyło podać swój wymyślony „nick” (internetowy podpis), aby można było zamieścić swoje spostrzeżenia. 4 lipca 2013 roku dokonano zmiany. Administratorzy uzasadnili ją zbyt wielkim natężeniem wulgaryzmów: „Jak już pewnie zauważyliście, zmieniliśmy system komentarzy. (...) Niestety, w ostatnich miesiącach proporcje komentarzy inteligentnych i głupawych niebezpiecznie się zmieniały. Jeszcze kiedyś można było rozsądnie porozmawiać, a merytoryczne wpisy poprzetykane były całkiem fajnymi 'podszywkami' lub dosadnym, ale ciekawym 'hejtem'. (...) Z czasem nie dość, że zostawał tylko 'hejt', to jeszcze coraz mniej błyskotliwy, prostacki, rodem z poprawczaka. Przechodzimy więc na komentarze facebookowe. (...) Komentarze w poprzednim systemie nie miały już sensu, zostały przejęte przez ludzi, którzy tak naprawdę nie mieli nic do przekazania. (...) Pytacie często, dlaczego tak rzadko aktualizowane są blogi – między innymi dlatego, że nie wszyscy mają ochotę pisać, tylko po to, by w zamian otrzymać kubeł pomyj (...)”².

Artykuły i komentarze z *weszlo.com* zostały wybrane do badania ze względu na popularność portalu oraz jego twórcy w mediach społecznościowych. Według raportu zespołu Sotrender z sierpnia 2015 roku, „twitterowe” konto strony obserwowało ponad 76 tysięcy użytkowników (więcej od „Rzeczpospolitej” oraz „Przeglądu Sportowego”)³. Z kolei Krzysztof Stanowski zajął jedenaste miejsce w zestawieniu największych profili

¹ Od angielskiego „hate” - nienawiść, nienawidzić.

² *Zmiana systemu komentarzy na Weszlo!*, <http://weszlo.com/2013/07/04/zmiana-systemu-komentarzy-na-weszlo> (dostęp 4.07.2013 r.).

dziennikarza oraz był liderem miesiąca pod względem „najbardziej angażującego profilu” (pod względem „retweetów”, „polubień” i odpowiedzi do tekstów)⁴.

Analizie poddano kibiców Lecha Poznań i Legii Warszawa zostawiających komentarze na wcześniej wymienionym portalu. Fani tych dwóch zespołów od ponad 30 lat są w stanie konfliktu. Wpływ na to miały wydarzenia podczas Finału Pucharu Polski (w skrócie PP) w Częstochowie, odebranie Legii tytułu Mistrza Polski przez Polski Związek Piłki Nożnej oraz awantura po drugim finałowym meczu PP w 2004 roku. W dalszej części przedstawiono dokładniej tamte wydarzenia.

Celem artykułu jest znalezienie odpowiedzi na szereg pytań związanych z „internetową wojną” między sympatykami warszawian i poznaniaków, między innymi: czy fani tych klubów komentują artykuły dotyczące wrogiego zespołu? Czy „system facebookowy” wyklucza możliwość wpisywania skandalicznych tekstów na portalu? W jaki sposób administratorzy (dziennikarze) wpływają na podsycanie (lub tłumienie) konfliktów? Jakie tematy, poza meczami, wywołują spory między kibicami obu klubów, a które „zblizają” wrogich fanów do siebie? Czy kibice mają tendencję do „pisania nie na temat” (chodzi o ujawnianie swoich sympatii i poglądów nie mających związku z komentowanym artykułem). W nawiązaniu do postawionych kwestii sformułowano następujące hipotezy badawcze:

- Kibice komentują artykuły dotyczące wrogiego klubu. Używają przy tym wulgaryzmów i inwektiw.
- Wśród kibiców można dostrzec występowanie „trolli internetowych” (osoby, które chętnie zostawiają ironiczne „komenty” pod artykułami dotyczącymi wrogiego zespołu, a jednocześnie wykazując małe zainteresowanie tekstami na temat swojej ulubionej drużyny).
- Kibice w czasie dyskusji tracą „z pola widzenia” wątek, którego dotyczy dziennikarski tekst (piszą o osobistych poglądach na tematy polityczne i społeczne).
- W wyjątkowych sytuacjach fani potrafią łączyć się w komentarzach w obliczu „wspólnego wroga” (policji, dziennikarzy, PZPN-u, Europejskiej Federacji Piłki Nożnej).
- Dziennikarze sami prowokują kibiców do „hejtowania” publikowanych materiałów.

Powyższe hipotezy zostały zweryfikowane poprzez analizę treści komentarzy sympatyków „Kolejorza” (Lecha) i „Wojskowych” (Legii) na *weszlo.com*, przy czym:

- Badanie dotyczyło wyselekcjonowanych tekstów (również felietonów i wywiadów), które pojawiły się na stronie w przeciągu jednego badanego miesiąca (1 sierpnia – 31 sierpnia 2015 roku).

³ Por. *Twitter Trends 08.2015 Media*, <http://www.sotrender.pl/trends/twitter/reports/201508/media#trends> (dostęp 10.01.2016 r.).

⁴ Por. *Twitter Trends 08.2015 Dziennikarze*, <http://www.sotrender.pl/trends/twitter/reports/201508/dziennikarze#trends> (dostęp 10.01.2016 r.).

- Publikacje wytypowano na podstawie „tagów” (słów kluczowych) „Legia Warszawa” i Lech Poznań”.
- Z obserwacji wyłączone zostały teksty przed- i pomeczowe, to znaczy, artykuły dotyczące tylko relacji konkretnego meczu oraz publikacje oceniające piłkarzy bezpośrednio po nim. W związku z tym zbadano czternaście artykułów o Lechu, dwanaście o Legii oraz jeden wspólny dla obydwu drużyn.
- Do analizy zastosowano „zmięnię krzyżową” - oddzielne teksty dotyczące tylko jednego klubu są oceniane pod kątem „hejtów” kibiców drużyny przeciwnej.
- Z komentarzy kibiców zostały „wycięte” wulgarne treści. Poza tymi wyjątkami zachowano oryginalną pisownię.

Artykuł składa się z dwóch części. Pierwsza zawiera opis wyjaśniający historyczne przyczyny szczególnej nienawiści między lechitami i legionistami. Chodzi o trzy wydania z lat 1980, 1993 oraz 2004. Druga część przedstawia warunki, jakimi posłużono się do identyfikacji kibiców na witrynie oraz wyniki przeprowadzonego badania w świetle zaprezentowanych hipotez.

Przyczyny oraz przebieg konfliktu

W historii rywalizacji warszawskiej Legii i poznańskiego Lecha zdarzyło się kilka epizodów, które wywołały powstanie wzajemnej wrogości sympatyków obydwu drużyn. Nie chodzi tylko o sam fakt wygranego czy przegranego meczu, co powoduje naturalną niechęć do swojego przeciwnika. W przypadku zmagania warszawsko-poznańskich można wyróżnić przynajmniej trzy wyjątkowe okoliczności wzajemnej niechęci warszawian do poznaniaków.

Wydarzenia podczas Finału Pucharu Polski w 1980 roku były pierwszym źródłem antagonizmów między Legią a Lechem. Mecz odbył się 9 maja na stadionie w Częstochowie. Przed zawodami dochodziło do walk między fanatykami przyjezdnych drużyn. Według świadków, oprócz kibiców z Poznania i Warszawy, do miasta przyjechali także zwolennicy Polonii Bytom (zaprzyjaźnieni z Lechem) oraz Pogoni Szczecin (sojusznicy Legii), którzy dołączyli do rozrób: „Szliśmy ulicą w kilkunastoosobowej grupie, gdy naprzeciwko zobaczyliśmy znacznie większą ekipę w niebiesko-czerwonych szalikach. Ucieszyliśmy się, że to kibice zaprzyjaźnionej z nami Pogoni (...). Okazało się, że to grupa zaprzyjaźnionych z Lechem kibiców Polonii Bytom, a Polonia ma takie same barwy jak Pogoń. Długo nas wtedy gonili: zatrzymaliśmy się dopiero przy dużej stercie kontenerów z pustymi butelkami po mleku. Po kilku sekundach nic z tej sterty nie zostało – butelkami odparliśmy atak Polonii”⁵.

W zależności od podanych relacji szacuje się, że pojedynek obejrzało około 22-25 tysięcy widzów⁶. Tuż przed rozpoczęciem meczu fani rozmawiali z organizatorami na

⁵ ANDI, *Częstochowa 80 Lekcja Historii*, <http://forum.fifaserwis.com/showthread.php?t=3279> (dostęp 5.06.2003 r.).

⁶ Por. Bodziach, *Historia Legii: Częstochowa 1980*, http://legionisci.com/news/30291_Historia_Legii_Czestochowa_1980.html (dostęp 27.05.2016 r.) i A.

temat realizacji transmisji telewizyjnej Finału: „Na koronie stadionu organizatorzy meczu i przedstawiciele telewizji negocjowali z kibicami Legii i Lecha. A nad ich głowami wciąż latały butelki, kamienie i kawałki ławek. W końcu transmisję przeprowadzono”⁷.

Oficjalnie w ulicznych zamieszkach poniosła śmierć jedna osoba. W przekazach kibiców pojawił się wątek kobiety, która ucierpiała w trakcie walk: „(...) na chodniku ktoś leży, chyba dziewczyna, bo widziałem długie włosy (...). Obok stoi nysa pogotowia ratunkowego, a nad leżącą postacią uwija się kilka osób w białych kitlach. W pewnym momencie jedna z tych osób powoli wstaje i w bardzo wymowny sposób, ze zrezygowaniem macha ręką. (...) Następnego dnia w którejś z gazet przeczytałem wzmiankę o 18-letniej dziewczynie z Częstochowy stratowanej przez tłum”⁸. Dokładnej liczby poszkodowanych nigdy nie ujawniono, a władze próbowały ukryć informacje dotyczące rozruchów⁹.

Na murawie piłkarze Legii pokonali Lecha Poznań 5:0. Drugą bramkę strzelił w 35 minucie strzelił Mirosław Okoński – od 1980 roku pełniący służbę wojskową w warszawskim klubie¹⁰. Legia „wypożyczyła” go z poznańskiego zespołu. Fani „Kolejorza” negatywnie ocenili jego „transfer”: (...) po meczu z Rakowem Częstochowa wróciłem do Poznania, do mojego mieszkania, a nie z pozostałymi piłkarzami Legii do stolicy. Wysiadłem z samochodu i zobaczyłem balkon obrzucony jajkami. Kibiciele musieli ich użyć setki, a może nawet i tysiące. Problem w tym, że to nie był mój balkon, a... sąsiadki”¹¹. Należy dodać, iż po upływie dwóch lat Okoński wrócił do Lecha.

Innym wyróżnionym elementem, będącym przyczyną nienawiści kibiców Lecha i Legii, było odebranie tytułu Mistrza Polski warszawskiemu zespołowi po sezonie 1992/1993. 20 czerwca 1993 roku odbyły się mecze ostatniej kolejki sezonu. Legioniści wyprzedzali zespół Łódzkiego Klubu Sportowego lepszym bilansem bramkowym¹². Warszawiacy grali na wyjeździe z krakowską Wisłą, natomiast łodzianie mierzyli się z zawodnikami Olimpii Poznań. Na zajęcie pierwszego miejsca w tabeli miał szansę także Lech. Jego piłkarze musieli wygrać z Widzewem Łódź oraz czekać na stratę punktów przez Legii i ŁKS-u. Ostatecznie Legia pokonała „wiślaków” 6:0, ŁKS ograł Olimpię 7:1,

---

Szymanowski, *Finały Lecha - Brutalna Częstochowa 1980 (I)*, <http://kkslech.com/2015/04/14/finaly-lecha-brutalna-czestochowa-1980-i/> (dostęp 9.05.2009 r.).

⁷ ANDI, art. cyt.

⁸ Tamże.

⁹ Bodziach, *Historia Legii: Częstochowa 1980*, art. cyt.

¹⁰ W latach 1948-1989 istniała praktyka powoływania czołowych zawodników w Polsce do odbycia służby wojskowej. Dzięki temu, przez okres około dwóch lat, sportowiec reprezentował barwy wojskowego klubu z głównego ośrodka. Takimi drużynami były między innymi: Centralny Wojskowy Klub Sportowy Warszawa (Legia), Śląsk Wrocław oraz Zawisza Bydgoszcz.

¹¹ M. Bobakowski, *Legia-Lech: skąd wzięła się nienawiść kibiców obu klubów?*, <http://sport.wp.pl/kat,77154,title,Legia-Lech-skad-sie-wziela-nienawisc-kibicow-ubu-klubow,wid,17493798,wiadomosc.html?ticaid=11718d> (dostęp 28.04.2015 r.).

¹² W sezonie 1993/1994 o kolejności w tabeli przy jednakowej liczbie punktów decydował stosunek strzelonych goli do straconych. W bezpośrednich meczach między klubami Legia wygrała w Warszawie 2:0, a w Łodzi padł wynik remisowy 1:1.

a „Kolejorz” zremisował 3:3. Biorąc pod uwagę te wyniki, triumfotorem całych rozgrywek został klub z Warszawy¹³.

Dzień po zakończeniu sezonu, 21 czerwca, Polski Związek Piłki Nożnej nałożył na cztery kluby (Legię, ŁKS, Olimpię i Wisłę) karę finansową w wyniku podejrzeń o możliwość korupcji podczas 34 kolejki. 10 lipca działacze Związku podjęli decyzję o przyznaniu tytułu Mistrza Polski Lechowi Poznań. Zgłoszono „Kolejorza” do eliminacji Ligi Mistrzów. Warszawiaków i łodzian ukarano wykluczeniem z europejskich pucharów oraz trzema minusowymi punktami na kolejny sezon piłkarski. Incydent „kupienia meczów” wyjaśniała krakowska prokuratura - z braku dowodów sprawę umorzono, natomiast PZPN nie zmienił swoich ustaleń¹⁴.

Ostateczne rozstrzygnięcia w roku 1993 pogłębiły warszawsko-poznański spór. Na pierwszym meczu po tych wydarzeniach kibice Lecha wywiesili skierowany do drużyny i fanów Legii transparent, na którym napisano „Gratulujemy wicemistrzostwa”. Legioniści „zrewanżowali się” dziesięć lat później. 21 maja 2003 roku doszło do pierwszego meczu w Warszawie, między oboma zespołami po powrocie Lechitów z II ligi¹⁵. Fanatycy stołecznego klubu zorganizowali pokaz składający się z dwustronnej „kartonady”, rac, wulkanów, świec dymnych oraz baneru „MP'93. VII: Nie kradnij. Ku pamięci i przestrodze tak skończył Lech-złodziej. II liga 2000-2002”¹⁶.

„Wbijanie szpilek” między warszawiakami i poznaniakami w XXI wieku weszło do repertuaru tak zwanych opraw meczowych. Z obu stron przypominane są zdarzenia z 1993 roku (jak wykazano powyżej) oraz z lat jeszcze wcześniejszych. Przykładem była odpowiedź wielkopolskich sympatyków na płachtę „MP'93...”, podczas spotkania w Poznaniu w 2004 roku. Kibice zaprezentowali wówczas „sektorówkę” z listą piłkarzy Lecha zmuszonych do grania w Legii w okresie pełnienia służby wojskowej przed 1989 rokiem. Całość opatrzono tytułem „VII: Nie kradnij: Ku pamięci...”¹⁷.

Trzecim incydentem podsycającym nienawiść między obydwoma klubami był drugi mecz Finału Pucharu Polski w 2004 roku. W tamtym czasie postanowiono, że finaliści rozegrają między sobą dwa spotkania. Pierwszy pojedynek w Poznaniu Lech wygrał 2:0. W Warszawie legioniści już nie stracili bramki, ale sami strzelili tylko jednego gola. Puchar przypadł „Kolejorzowi”. W czasie ceremonii wręczenia trofeum fanatycy warszawian zaatakowali fizycznie piłkarzy Lecha¹⁸. Później zawodnicy z Poznania pozwolili sobie wyśpiewanie obraźliwych piosenek pod adresem Legii. Jednym ze śpiewających piłkarzy był Paweł Kaczorowski. Pół roku po tym wydarzeniu przeszedł do stołecznego klubu, ale nie został zaakcep-

¹³ Por. Bodziach, *Historia Legii: Odebrany tytuł, czyli 6-0 z Wisłą*, http://legionisci.com/news/30855_Historia_Legii_Odebrany_tytul_czyli_6-0_z_Wisla.html (dostęp 21.06.2009 r.).

¹⁴ Tamże.

¹⁵ Lech Poznań spadł z I ligi w 2000 roku.

¹⁶ Por. Bodziach, *Hit sezonu!*, <http://legionisci.com/mecz/74> (dostęp 10.01.2016 r.).

¹⁷ Tenże, *Cały Poznań chórem*, <http://legionisci.com/mecz/128> (dostęp 10.01.2016 r.).

¹⁸ A. Dawidziuk, M. Henszel, *Kolejny rozdział wojny o puchar*, <http://www.przegladsportowy.pl/pilka-nozna/puchar-polski,final-pucharu-polski-lech-legia-historia,artykul,106493,1,968.html> (dostęp 2.05.2009 r.).

towany przez jego kibiców, którzy na meczach wywieszali flagę z przekreśloną podobizną zawodnika i napisem „Chórzysto, nigdy nie będziesz legionistą”.

Wzajemna wrogość lechitów i legionistów nie ograniczyła się do meczów pomiędzy dwoma zespołami. Pod artykułami piłkarskimi na forach i stronach internetowych znajdowane są komentarze kibiców Legii i Lecha, przez które fani wyrażają swoją niechęć do rywala. Przykład stanowi portal weszlo.com.

Wyniki badań „hejtu” w komentarzach wyselekcjonowanych artykułów

Dziennikarze witryny w okresie między 1-31 sierpnia 2015 roku opublikowali 43 ogólne teksty dotyczące Lecha Poznań oraz 45 o Legii Warszawa. Po odrzuceniu tekstów typowo przed- i pomeczowych¹⁹, do analizy „hejtów” ze strony fanatyków wybrano czternaście artykułów o „Kolejorzu”, dwanaście o „Wojskowych” oraz jeden wspólny dla obu klubów²⁰. W obserwacji do wyselekcjonowania kibiców Legii i Lecha posłużono się następującym kluczem:

- Fan został przypisany do klubu ze względu na „polubioną drużynę” na stronie Facebook;
- Jeśli występowało więcej „polubionych zespołów”- ze względu na miejsce zamieszkania udostępnione na stronie Facebook;
- Wzięto również pod uwagę jego zdjęcia i inne informacje pozwalające wskazać drużynę, której kibicuje.

Na początku przedstawiono rezultaty badań tekstów (i komentarzy) o „Kolejorzu”.

Cztery artykuły z „listy poznańskiej” zebrały ponad setkę komentarzy²¹. Były to informacje o zamknięciu stadionu Lecha przez UEFA (215 „komentarzy”)²², felieton Krzysztofa Stanowskiego (101)²³ oraz teksty dotyczące dziennikarza Marcina Meller (odpowiednio 151 i 200)²⁴. Wszystkie z nich skupiały się na dwóch sprawach, czyli na karze, jaką Europejska Federacja Piłki Nożnej nałożyła na klub z Poznania za wywieszenie flagi z nazistowskim przesłaniem i na problemie rasizmu wśród kibiców Lecha. Dyskusje czy-

¹⁹ Odnoszących się do zapowiedzi i relacji z konkretnego meczu.

²⁰ Lista analizowanych publikacji dostępna bibliografii.

²¹ Stan ilości wszystkich komentarzy w analizowanych tekstach przypada na 18 stycznia 2016 roku. Od tego czasu administratorzy mogli usunąć część „komentarzy” kibiców.

²² *Zamknięty stadion Lecha. Idiotyczna kara i nowy rozdział idiotycznej wojenki...*, <http://weszlo.com/2015/08/03/zamkniety-stadion-lecha-idiotyczna-kara-i-nowy-rozdzial-idiotyczne-j-wojenki/> (dostęp 3.06.2015 r.).

²³ K. Stanowski, *Jak co wtorek... Krzysztof Stanowski*, <http://weszlo.com/2015/08/04/jak-co-poniedzialek-krzysztof-standowski-2/> (dostęp 4.08.2015 r.).

²⁴ *Meller w TVN24: „Kibice Lecha machali swastykami”*, <http://weszlo.com/2015/08/17/meller-w-tvn24-kibice-lecha-machali-swastykami-video/> (dostęp 17.08.2015 r.) i *Panie Meller, żaloszne te pańskie przeprosiny. Chętnie wytłumaczymy dlaczego...*, <http://weszlo.com/2015/08/18/panie-meller-zaloszne-te-panskie-przeprosiny-chetnie-wytlumaczmy-dlaczego/> (dostęp 18.08.2015 r.).

Wzajemna wrogość lechitów i legionistów nie ograniczyła się do meczów pomiędzy dwoma zespołami. Pod artykułami piłkarskimi na forach i stronach internetowych znajdowane są komentarze kibiców Legii i Lecha, przez które fani wyrażają swoją niechęć do rywala. Przykład stanowi portal *weszlo.com*.

telników dotyczyły sprawiedliwości oraz słuszności sankcji. Jeden sympatyk Legii z zadowolaniem przyjął werdykt Federacji, uznając że „bardzo mu się to podobało”²⁵. To jedynie „dokuczliwy” wpis fana warszawskiej drużyny spośród zawartych w najszerzej komentowanych tekstach o poznaniakach. Pozostali legionisci (piętnastu zidentyfikowanych) odnieśli się neutralnie do artykułów lub wspierali drużynę Lecha. Dodatkowo dwóch z nich skrytykowało negatywny wpis „brata po szalu” („Jestem kibicem Legii ale za Rolewskiego to mi wstyd. Kolego ogarnij się proszę.”)²⁶.

Przychylnie komentarze „Wojskowych” w stosunku do swojego przeciwnika brały się z „przyczyn osobistych”. W czasie rozgrywek europejskich warszawski klub sam poniósł konsekwencje przez zachowanie swoich kibiców. W 2007 roku UEFA wykluczyła Legię z Pucharu Intertoto po zamieszkach spowodowanych przez jej kibiców na obiekcie Vetry Wilno. W sierpniu 2013 roku zamknięto trybunę północną na mecz ze Steauną Bukareszt, a po tym meczu dołożono karę zamknięcia stadionu na mecz z Apollonem Limassol (dodano również karę finansową). Sankcje obejmowały organizację również w wyniku błędów administracyjnych pracowników. Przykład stanowi wykluczenie drużyny z eliminacji do Ligi Mistrzów w 2014 roku. Legia w dwumeczu pokonała Celtic Glasgow 6:1 (4:1 w pierwszym spotkaniu, 2:0 w drugim). Po czasie okazało się, że w rewanżowym meczu trzy minuty zagrał nieuprawniony zawodnik warszawiaków (Bartosz Bereszynski). UEFA zmieniła wynik zawodów na 3:0 dla Szkotów. Do kolejnej rundy awansował zespół „The Bhoys”. Wymienione wydarzenia przyczyniły się do natężenia nienawiści sympatyków warszawian względem Europejskiej Federacji Piłki Nożnej. Przez to wszelkie niekorzystne decyzje, które podejmuje UEFA w odniesieniu do jakiegokolwiek polskiego klubu są odbierane krytycznie przez legionistów. Dlatego też warszawiacy poparli „Kolejorza” w swoich komentarzach pod artykułami dotyczącymi konfliktu z Federacją²⁷.

Pod dwoma badanymi tekstami doszło do interakcji między właścicielami portalu a czytelnikami. W jednym wypadku komentator nieprzychylnie odniósł się do *weszlo.com*

²⁵ S. Rolewski, komentarz pod: *Zamknięty stadion Lecha.*, art. cyt.

²⁶ M. Król, komentarz pod: *Tamże.*

²⁷ Por. R. Gil, I. Wiśniewski, komentarze pod: *Zamknięty stadion Lecha.*, art. cyt. i K. Grabowski, komentarz pod: K. Stanowki, *Jak co wtorek... Krzysztof Stanowski*, art. cyt.

sugerując, że dziennikarze strony sami sprowokowali większe „zainteresowanie” UEFA polskimi klubami przez wydawanie w swoim sklepie w 2014 roku koszulek z przekreślonym logiem Federacji i obraźliwym napisem²⁸. W drugim Krzysztof Stanowski odpowiadał na zarzuty kibiców (w tym jednego legionisty), w których zarzucano mu obronę „piłkarskiej centrali” („Ja uważam, że kara jest nieadekwatna, napis był niewidoczny itd. Ale nie o tym jest tekst. Tylko o tym, że skoro już ktoś ten g.....y napis namierzył, to powinna być odrobina refleksji: jakim cudem on był na naszym stadionie wywieszany?”²⁹).

Jeden z kibiców zespołu ze stolicy skomentował wywiad przeprowadzony z Michałem Listkiewiczem. Wydzźwięk był neutralny³⁰.

Inny sympatyk wojskowych pozytywnie odniósł się do piłkarza Lecha – Tomasza Kędziory („Zbytnio mnie nie przekonywał do tej pory, ot wyróżniający się boczny obrońca. Ale widzę, że poukładane w głowie i dążenie do bycia lepszym. Szczerze życzę powodzenia w dalszej karierze chłopakowi. Kibic Legii”)³¹.

W pozostałych artykułach o Lechu można już dostrzec wzajemne przepychanki między kibicami Legii i „Kolejorza”. Pod publikacją „Kadar za Arajuuriego, czyli najgorsza zmiana, jaką można sobie wyobrazić” fan warszawian zostawił komentarz wyśmiewający domniemane słowa nowego piłkarza poznaniaków („Gdzieś czytałem wypowiedź Kadara, że Lech zarobi na nim miliony”)³². Jeden z fanatyków stołecznej drużyny sprowokował dyskusję pod tekstem z szóstego sierpnia („Piłkarze zweryfikowani, ale czy zarząd wykonał swoją robotę?”). Poszło o porównanie umiejętności napastnika „Wojskowych” Nemanji Nikolicia z zawodnikami Lecha na tej samej pozycji (Denis Thomalla i Marcin Robak). Lechitów obruszyło także napisanie nazwisk swoich ulubieńców „małą literą” przez innego kibica Legii oraz insynuacje sugerujące zdobycie tytułu Mistrza Polski w 2015 roku przez celowe działania klubów przeciwnych Legii³³. Wątek „spółdzielni” szkodzącej warszawskiemu zespołowi pojawił się również we wpisach pod innymi artykułami. Kibice Legii uzasadniali fakt istnienia przytoczonego zjawiska, natomiast poznaniacy drwili z takiej możliwości³⁴.

²⁸ K. Łaś, Weszło, komentarze pod: *Zamknięty stadion Lecha.*, art. cyt.

²⁹ K. Stanowski, komentarz pod: Krzysztof Stanowski, *Jak co wtorek... Krzysztof Stanowski*, art. cyt.

³⁰ Por. P. Podgórski, komentarz pod: „*Raport FARE jest decydujący*”. Michał Listkiewicz o karze. Z Michałem Listkiewiczem rozmawia JS, <http://weszlo.com/2015/08/03/raport-fare-jest-decydujacy-michal-listkiewicz-o-karze-dla-lecha/> (dostęp 3.08.2015 r.).

³¹ Komentarz M. Michał, pod: J. Staszak, *Jak Gary Neville uczy Tomasz Kędziore*, <http://weszlo.com/2015/08/19/jak-gary-neville-uczy-tomasza-kedziore/> (dostęp 19.08.2015 r.).

³² M. Janiec, komentarz pod: *Kadar za Arajuuriego, czyli najgorsza zmiana, jaką można sobie wyobrazić*, <http://weszlo.com/2015/08/02/kadar-za-arajuuriego-czyli-najgorsza-zmiana-jaka-mozna-sobie-wyobrazic/> (dostęp 2.08.2015 r.).

³³ M. Mixoff, P. Niźnik, P. Witkowski, komentarze pod: *Piłkarze zweryfikowani, ale czy zarząd wykonał swoją robotę?*, <http://weszlo.com/2015/08/06/pilkarze-zweryfikowani-ale-czy-zarząd-wykonał-swoją-robotę/> (dostęp 6.08.2015 r.).

³⁴ Por. K. Grabowski, P. Zaremba, komentarze pod: *Bicie na alarm uzasadnione. Tak słabego startu mistrz nie miał od dawna* <http://weszlo.com/2015/08/15/bicie-na-alarm-uzasadnione-tak-slabego-startu-mistrz-polski-nie-mial-od-dawna/> (dostęp 15.08.2015 r.).

Największą aktywność legionistów w drugiej połowie miesiąca „pobudziły” cztery kolejne publikacje. 17 sierpnia na witrynie przedstawiono reportaż o zorganizowanym evencie Lecha Poznań, na którym odsłonięto „tablicę zasad” stanowiących o tożsamości klubu. Warszawscy sympatycy krytycznie odnieśli się do obecności Piotra Reissa podczas imprezy. Wynikało to stąd, że Reiss był wcześniej oskarżony o „sprzedanie meczu” pomiędzy Lechem Poznań a Świtem Nowy Dwór Mazowiecki, który odbył się w 2004 roku. Legioniści przypomnieli w komentarzach przeszłość byłego kapitana „Kolejorza” („Jeśli byłaby sytuacja identyczna z legionistą to pierwszy bym go tu opluł, a nie bronił...”)³⁵. Tydzień później pojawiła się informacja o możliwym transferze Karola Linnetego z Poznania do belgijskiej drużyny FC Brugge. Emocje wywołał wpis kibica Legii określającego zespół Lecha „okazjonalnym mistrzem Polski”³⁶. Ponadto sześciu fanów „Wojskowych” skomentowało (bez uprzedzeń) możliwość odejścia Linnetego³⁷.

26 sierpnia dodano artykuł z przytoczonymi słowami piłkarza Lecha – Dariusza Dudki. Według zawodnika, Lech słabiej grał w pierwszych spotkaniach sezonu 2015/2016 z powodu braku motywacji do meczów z polskimi rywalami³⁸. Niechętny komentarz legionisty („Czy ten obibok drwałowaty już przeprosił za oczernianie Legii?”)³⁹ był związany z zachowaniem zawodnika po poprzednim sezonie, kiedy Dudka poinformował media o próbie kupienia „zaangażowania” graczy Wisły Kraków przez działaczy Legii. W ostatnim meczu krakowianie (w ich barwach wtedy grał Dudka) spotykali się z Lechem. W razie zwycięstwa „Białej Gwiazdy” tytuł Mistrza Polski zdobyłby zespół z Warszawy. Ostatecznie padł remis 0:0.

Ostatniego dnia sierpnia dziennikarze *weszlo.com* poinformowali o zakupieniu gracza Jagiellonii Białystok Maciej Gajosa przez Lecha Poznań⁴⁰. W komentarzach odnośnie tej transakcji „wyróżnił się” jeden z kibiców Legii. W ośmiu wpisach stwierdził „bezsens” istnienia klubu z Białegostoku oraz państwa ukraińskiego („Co do Zorri to nie wiadomo po co w ogóle ta cała ukraiina istnieje”; „Tak jkac myślałem o Tobie, kończę dyskusję z kims z takimi pogladami pro ukraińskimi jak twoje, nie mowiac o innych,

³⁵ P. Krawczyk, komentarz pod: JS, *Lech Poznań prezentuje zasady. „Z Nigdy Więcej nie planujemy żadnych akcji”*, <http://weszlo.com/2015/08/17/lech-poznan-prezentuje-zasady-z-nigdy-wiecej-nie-planujemy-zadnych-akcji/> (dostęp 17.08.2015 r.).

³⁶ M. Janiec, komentarz pod: *Karol Linetty w FC Brugge? Możliwe. Na stole 4 miliony Euro...*, <http://weszlo.com/2015/08/24/karol-linetty-w-fc-brugge-mozliwe-ale-jeszcze-nie-takie-pewne-na-stole-4-miliony-euro/> (dostęp 24.08.2015 r.).

³⁷ Por. M. Artymiak, J. Cieszko, P. Krawczyk, K. Kroczyński, M. Matuszak S. Rolewski, komentarze pod: Tamże.

³⁸ Por. *Dudka ujawnił tajemnicę. Lech nie wygrywa w lidze, bo mu się nie chce*, <http://weszlo.com/2015/08/26/dudka-ujawnil-tajemnice-lech-nie-wygrywa-w-lidze-bo-mu-sie-nie-chce/> (dostęp 26.08.2015 r.).

³⁹ M. Czar, komentarz pod: Tamże.

⁴⁰ ROKI, *Maciej Gajos w Lechu czyli transfer, na którym wygrywają wszyscy...*, <http://weszlo.com/2015/08/31/maciej-gajos-w-lechu-czyli-transfer-na-ktorym-wygrywaja-wszyscy/> (dostęp 31.08.2015r.).

proponuje zacząć leczenie”⁴¹). Nie poruszył głównego tematu zawartego w artykule. W dyskusji sami legioniści próbowali go uciszyć, wyrażając niezadowolenie, że kibicują temu samemu zespołowi⁴².

Reasumując zidentyfikowani legioniści w sumie dodali komentarze pod trzynastoma artykułami dotyczącymi Lecha Poznań na *weszlo.com* (na czternaście badanych). Wyjątkiem był tekst o zdrowotnej sytuacji zawodników⁴³. Warto wskazać, że:

- Pod sześcioma tekstami pojawiły się negatywne wpisy o poznańskim klubie i osobach z nim związanych.
- Zdarzały się „komenty”, w których dominowały pozytywne reakcje odnośnie Lecha lub jego zawodnika (Tomasz Kędziora).
- Zauważono przypadek, gdy kibic skomentował artykuł o nielubianym klubie nie trzymając się tematu (transfer Macieja Gajosa i wpisy o Ukrainie).

Jak wcześniej wskazano, w sierpniu 2015 roku administratorzy *weszlo.com* umieścili 45 tekstów o Legii Warszawa. Do analizy wybrano dwanaście z nich.

Pięć artykułów nie przyniosło żadnych komentarzy ze strony lechitów. Do tej grupy zaliczają się: informacja o sytuacji Henrika Ojamy⁴⁴, ankieta z Aleksandarem Vukoviciem (były zawodnik warszawiaków)⁴⁵, podsumowanie dorobku strzeleckiego Marka Saganowskiego⁴⁶, zapowiedź transferu Ivana Trickovskiego do klubu⁴⁷ oraz tekst o kondycji Michała Masłowskiego⁴⁸.

Jedyna wspólna dla kibiców obu drużyn publikacja („Berg i Skorża, czyli najlepsi trenerzy do grania w Europie?”)⁴⁹ pozostała bez odzewu. Skonfliktowani kibice nie podjęli dyskusji w tej kwestii.

---

⁴¹ B. Murawski, komentarze pod: Tamże.

⁴² Zob. P. Waszkiewicz, komentarz pod: Tamże

⁴³ *Pomór w Lechu zakończony, czas na Videoton*, <http://weszlo.com/2015/08/19/pomor-w-lechu-zakonczony-czas-na-videoton/> (dostęp 19.08.2015 r.).

⁴⁴ *Ojamaa trenuje z rezerwami Legii. Trafi na piłkarski śmietnik?*, <http://weszlo.com/2015/08/11/ojamaa-trenuje-z-rezerwami-legii-trafi-na-pilkarski-smietnik/> (dostęp 11.08.2015 r.).

⁴⁵ T. Cwiakała., *Ale to już było. Samochód-marzenie na dziesięciolecie kariery Aco Vukovicia*, <http://weszlo.com/2015/08/13/ale-to-juz-bylo-samochod-marzenie-na-dziesieciolecie-kariery-aco-vukovicia/> (dostęp 13.08.2015 r.).

⁴⁶ *Ośmiu ofensywnych gorszych do „Sagana”. Napastników brak*, <http://weszlo.com/2015/08/14/osmiu-ofensywnych-gorszych-od-sagana-napastnikow-brak/> (dostęp 14.08.2015 r.).

⁴⁷ *Trickovski na testach w Legii. Parę lat temu murowany kandydat na gwiazdę*, <http://weszlo.com/2015/08/15/trickovski-na-testach-w-legii-pare-lat-temu-murowany-kandydat-na-gwiazde/> (dostęp 15.08.2015r.).

⁴⁸ *MS, Masłowski wypada do końca roku? Dramatyczny bilans legionisty*, <http://weszlo.com/2015/08/26/maslowski-wypada-do-konca-roku-dramatyczny-bilans-legionisty/>, (dostęp 26.08.2015 r.).

⁴⁹ *Berg i Skorża, czyli najlepsi trenerzy do grania w Europie?*, <http://weszlo.com/2015/08/22/berg-i-skorza-czyli-najlepsi-trenerzy-do-grania-w-europie/> (dostęp 22.08.2015 r.).

Piłka nożna jest tematem, który wzbudza emocje wśród kibiców. Fani przeciwnych sobie drużyn dyskutują na futbolowych stronach internetowych, nierzadko używając do tego tak zwanego „hejtu”.

Dwa tematy poruszone na portalu odnosiły się do formy (fizycznej i psychicznej) kapitana stołecznego zespołu – Jakuba Rzeźniczaka. Pod nimi pojawiły się już negatywne komentarze poznaniaków⁵⁰. W drugim artykule wpis dał kibic Lecha, który był aktywny również w odniesieniu do pozostałych publikacji o warszawiakach. Do artykułu „Furman bez faulu, Nikolić bez symulki, a Legia dalej w swoim świecie” wysłał łącznie 39 komentarzy wyszydających warszawski klub i jego fanów⁵¹, 26 sierpnia skomentował informację o możliwości pozyskania przez „Wojskowych” piłkarza z zezem („Oczywiście cebulaki z kijem, w d...e muszą się spinać cóż, widać jeszcze daleka droga przed nimi...”)⁵², a trzy dni później negatywnie odniósł się do czytelnika *weszlo.com*, który sprzyja Legii⁵³. Trzeba zauważyć, że lechita wcześniej dodał tylko jeden wpis pod publikacją o swojej ulubionej drużynie (o karze dla Lecha) skupiając się na „trollowaniu” informacji o Legii.

Inny sympatyk „Kolejorza” zostawił pięć neutralnych komentarzy odnośnie felietonu Krzysztofa Stanowskiego: „Równo 20 lat. ' Na pytanie gdzie jest ta Legia, odpowiadam: w Lidze Mistrzów!’”⁵⁴. Bezstronne wpisy poznaniaków o stołecznym klubie pojawiły się także pod informacją o byłym trenerze Januszu Wójciku⁵⁵.

⁵⁰ K. Rogacki, komentarz pod: „*Rzeźniczak pokazuje, jak nie powinien zachować się kapitan*”, <http://weszlo.com/2015/08/10/rzezniczak-pokazuje-jak-nie-powinien-zachowac-sie-kapitan/> (dostęp 10.08.2015 r.) i M. Rozwadowski, komentarz pod: MS, *Opaska kapitańska ciąży Rzeźniczakowi? Sześć błędów w sześciu meczach*, <http://weszlo.com/2015/08/25/opaska-kapitanska-ciazy-rzezniczakowi-szesc-bledow-w-w-szesciu-meczach/> (dostęp 25.08.2015 r.).

⁵¹ Por. M. Rozwadowski, komentarze pod: *Furman bez faulu, Nikolić bez symulki, a Legia dalej w swoim świecie*, <http://weszlo.com/2015/08/24/furman-bez-faulu-nikolic-bez-symulki-a-legia-dalej-w-swoim-swiecie/> (dostęp 24.08.2015 r.).

⁵² M. Rozwadowski, komentarz pod: *Legia wypatrzyła nowego lewego obrońcę*, <http://weszlo.com/2015/08/26/legia-wypatrzyla-nowego-lewego-obronce/> (dostęp 26.08.2015 r.).

⁵³ Por. M. Rozwadowski, komentarz pod: *Legia (znow) wypatrzyła lewego obrońcę. Zeza nie ma, ale nie jest obrońcą*, <http://weszlo.com/2015/08/29/legia-znow-wypatrzyla-nowego-lewego-obronce-zeza-nie-ma-ale-grac-nie-potrafi/> (dostęp 29.08.2015 r.).

⁵⁴ Por. G. Maćkowiak, komentarze pod: K. Stanowski, *Równo 20 lat. „Na pytanie gdzie jest ta Legia, odpowiadam: w Lidze Mistrzów”*, <http://weszlo.com/2015/08/23/rowno-20-lat-temu-szpakowski-a-na-pytanie-gdzie-jest-ta-legia-odpowiadam-w-lidze-mistrzow/> (dostęp 23.08.2015 r.).

⁵⁵ Por. M. Frelek, P. A. Jasiński, komentarze pod: *Wójcik uważa, że Kucharczyk posłuchał apelu. Biedny starszy człowiek...*, <http://weszlo.com/2015/08/22/wojcik-uwaza-ze-kucharczyk-posluchal-jego-apelu->

Zgorszenie spowodowało opublikowanie wiadomości o transferze do warszawskiego zespołu zawodnika z widocznym zezem. Czytelnicy (w tym niektórzy z Poznania) uznali, że żurnaliści przesadzili z naśmiewaniem się z tego faktu⁵⁶.

Dziennikarze portalu wchodzili w interakcję z odbiorcami w kwestiach dotyczących trzech tekstów o „Wojskowych”. Chodziło o temat wypowiedzi graczy Legii⁵⁷, felieton Stanowskiego⁵⁸ oraz artykuł o transferze Stojana Vranjesa⁵⁹. W pierwszym i drugim wypadku pojawiły się pojedyncze wyjaśnienia administratora. W trzeciej sytuacji Krzysztof Stanowski zainterweniował, kiedy legioniści pomówili go o napisanie niesprawdzonej i fałszywej informacji. Mimo że tekst nie był podpisany, niektórzy czytelnicy uznali autorstwo redaktora naczelnego⁶⁰. Ukazały się także inwektywy pod adresem założyciela witryny⁶¹.

Zakończenie

Piłka nożna jest tematem, który wzbudza emocje wśród kibiców. Fani przeciwnych sobie drużyn dyskutują na futbolowych stronach internetowych, nierzadko używając do tego, tak zwanego „hejtu”. Podsumowując analizę komentarzy wybranych artykułów dotyczących klubów Legii Warszawa i Lecha Poznań na stronie *weszlo.com* stwierdzono, że:

- Kibice istotnie komentują artykuły dotyczące wrogiego klubu – hipotezę potwierdziły fakty skomentowania łącznie dwudziestu tekstów przez kibiców wrogich klubów (trzyście publikacji o Lechu skomentowali legioniści, siedem o Legii – lechici).
- Wśród kibiców można dostrzec występowanie „trolli internetowych” – hipotezę potwierdził kibic Lecha, którego aktywność sieciowa polegała głównie na wpisywaniu prześmiewczych komentarzy pod artykułami dotyczącymi Legii.
- Kibice w czasie dyskusji tracą „z pola widzenia” wątek, którego dotyczy dziennikarski tekst – hipoteza potwierdzona przez kibica Legii, który artykuł o transferze Macieja Gajosa do Lecha Poznań skomentował swoimi anty-ukraińskimi i nacjonalistycznymi wpisami.
- W wyjątkowych sytuacjach fani potrafią łączyć się w komentarzach w obliczu „wspólnego wroga” – hipotezę potwierdzają wpisy legionistów o Europejskiej Federacji Piłki Nożnej (UEFA), kiedy nałożono karę na „Kolejorza”. Częściowo hipotezę uzasadniają komentarze fanów Lecha pod artykułem o możliwości kupienia przez Legię piłkarza z wadą oka. W tym przypadku „wspólnym

---

-biedny-starszy-czlowiek/ (dostęp 22.08.2015 r.).

⁵⁶ Por. S. Peno, Ch. Jacob, komentarze pod: *Legia wypatrzyła nowego lewego obrońcę*, art. cyt.

⁵⁷ Por. Weszło, komentarz pod: *Furman bez faulu...*, art. cyt.

⁵⁸ Por. K. Stanowski, komentarz pod: K. Stanowski, *Równno 20 lat. „Na pytanie gdzie jest ta Legia...”, art. cyt.*

⁵⁹ Por. K. Stanowski, komentarze pod: *Legia (znów) wypatrzyła lewego obrońcę.*, art. cyt.

⁶⁰ Zgodnie z „niepisaną zasadą” odpowiedzialność za niepodpisane artykuły (teksty, informacje) na *weszlo.com* bierze na siebie Krzysztof Stanowski.

⁶¹ Por. R. Madejson, T. Mikulski, M. Zagajewski, komentarze pod: Tamże.

wrogiem” dla obydwu grup kibicowskich stali się – naśmiewający z zezowatego piłkarza – dziennikarze .

- Dziennikarze sami prowokują kibiców do „hejtowania” publikowanych materiałów – hipotezę potwierdził wyżej wymieniony przykład. Wpływ na to zjawisko ma również tendencja dziennikarzy witryny, którzy nie podpisują własnych tekstów. W rezultacie pojawiają się (również niezasłużone) pretensje do właściciela.

Podsumowując, na podstawie przeprowadzonego badania można stwierdzić, że kibice Lecha i Legii komentują artykuły dotyczące swojego wroga. Niektórzy z nich skupiają się tylko na atakowaniu przeciwnej drużyny, nie stosując przy tym merytorycznych argumentów. Inni natomiast potrafią wspierać się wzajemnie, kiedy ich klubby oraz piłkarze są atakowani (przez federacje czy media). Sami dziennikarze *weszlo.com* potrafią sprowokować odbiorców do (niezbyt pochlebnych) komentarzy, a „system facebookowy” wydaje się być niewystarczającym narzędziem do usuwania „hejtu” z Sieci. ■

BIBLIOGRAFIA:

- ANDI, *Częstochowa 80 Lekcja Historii*, 5 czerwca 2003, www.forum.fifaserwis.com.
- Berg i Skorża, czyli najlepsi trenerzy do grania w Europie?*, 22 sierpnia 2015, www.weszlo.com.
- Bicie na alarm uzasadnione. Tak słabego startu mistrz nie miał od dawna*, 15 sierpnia 2015, www.weszlo.com.
- Bobakowski M., *Legia-Lech: skąd wzięła się nienawiść kibiców obu klubów?*, 28 kwietnia 2015, www.sport.wp.pl.
- Bodziach, *Cały Poznań chórem*, 10 stycznia 2016, www.legionisci.com.
- Bodziach, *Historia Legii: Częstochowa 1980*, 9 maja 2009, www.legionisci.com.
- Bodziach, *Historia Legii: Odebrany tytuł, czyli 6-0 z Wisłą*, 21 czerwca 2009, www.legionisci.com.
- Bodziach, *Hit sezonu!*, data dostępu: 10 stycznia 2016, www.legionisci.com.
- Ćwiakła T., *Ale to już było. Samochód-marzenie na dziesięciolecie kariery Aco Vukovicia*, 13 sierpnia, 2015, www.weszlo.com.
- Dawidziuk A., Henszel M., *Kolejny rozdział wojny o puchar*, 2 maja 2009, www.przegladsportowy.pl.
- Dudka ujawnił tajemnicę. Lech nie wygrywa w lidze, bo mu się nie chce*, 26 sierpnia 2015, www.weszlo.com.
- Furman bez faulu, Nikolić bez symulki, a Legia dalej w swoim świecie*, 24 sierpnia 2015, www.weszlo.com.
- JS, *„Raport FARE jest decydujący”. Michał Listkiewicz o karze*, 3 sierpnia 2015, www.weszlo.com.
- JS, *Lech Poznań prezentuje zasady. „Z Nigdy Więcej nie planujemy żadnych akcji”*, 17 sierpnia 2015, www.weszlo.com.

- Kadar za Arajuuriego, czyli najgorsza zmiana, jaką można sobie wyobrazić*, 2 sierpnia 2015, www.weszlo.com.
- Karol Linetty w FC Bruggie Możliwe. Na stole 4 miliony Euro...*, 24 sierpnia 2015, www.weszlo.com.
- Legia (znów) wypatrzyła lewego obrońcę. Zeza nie ma, ale nie jest obrońcą*, 29 sierpnia 2015, www.weszlo.com.
- Legia wypatrzyła nowego lewego obrońcę*, 26 sierpnia 2015, www.weszlo.com.
- Meller w TVN24: „Kibice Lecha machali swastykami”*, 17 sierpnia 2015, www.weszlo.com.
- MS, Masłowski wypada do końca roku? Dramatyczny bilans legionisty*, 26 sierpnia 2015, www.weszlo.com.
- MS, Opaska kapitańska ciąży Rzeźniczakowi? Sześć błędów w sześć dni*, 25 sierpnia 2015, www.weszlo.com.
- Ojamaa trenuje z rezerwami Legii. Trafi na piłkarski śmietnik?*, 11 sierpnia 2015, www.weszlo.com.
- Ośmiu ofensywnych gorszych do „Sagana”. Napastników brak*, 14 sierpnia 2015, www.weszlo.com.
- Panie Meller, żalodne te pańskie przeprosiny, Chętnie wytłumaczymy dlaczego...*, 18 sierpnia 2015, www.weszlo.com.
- Piłkarze zweryfikowani, ale czy zarząd wykonał swoją robotę?*, 6 sierpnia 2015, www.weszlo.com.
- Pomór w Lechu zakończony, czas na Videoton*, 19 sierpnia 2015, www.weszlo.com.
- ROKI, Maciej Gajos w Lechu czyli transfer, na którym wygrywają wszyscy...*, 31 sierpnia 2015, www.weszlo.com.
- Rzeźniczak pokazuje, jak nie powinien zachować się kapitan*, 10 sierpnia, www.weszlo.com
- Stanowski K., Jak co wtorek... Krzysztof Stanowski*, 4 sierpnia 2015, www.weszlo.com.
- Stanowski K., Również 20 lat. „Na pytanie gdzie jest ta Legia, odpowiadam: w Lidze Mistrzów”*, 23 sierpnia 2015, www.weszlo.com.
- Staszak J., Jak Gary Neville uczy Tomasz Kędzioreę*, 19 sierpnia, www.weszlo.com.
- Szymanowski A. Finały Lecha – Brutalna Częstochowa 1980 (I)*, www.kkslech.com.
- Trickovski na testach w Legii. Parę lat temu murowany kandydat na gwiazdę*, 15 sierpnia 2015, www.weszlo.com
- Twitter Trends 08.2015 Dziennikarze*, data dostępu: 10 stycznia, www.sotrender.pl.
- Twitter Trends 08.2015 Media*, data dostępu: 10 stycznia, www.sotrender.pl.
- Wójcik uważa, że Kucharczyk posłuchał apelu. Biedny starszy człowiek...*, 22 sierpnia 2015, www.weszlo.com

Zamknięty stadion Lecha. Idiotyczna kara i nowy rozdział idiotycznej wojenki..., 3 sierpnia 2015, www.weszlo.com.

Zmiana systemu komentarzy na Weszło!, 4 lipca 2013, www.weszlo.com.

O AUTORZE:

mgr lic. Łukasz Traczyk (ur. 1989) – absolwent Instytutu Edukacji Medialnej i Dziennikarstwa Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. Od października 2014 roku doktorant na Wydziale Teologicznym UKSW na specjalności teologia środków społecznego przekazu. Tytuł magistra uzyskał za pracę magisterską pt: „Widowiska piłkarskie jako świecki rytuał masowy w oparciu o wybraną literaturę”. Uczestniczy w badaniach związanych z edukacją medialną, mediatyzacją sportu i katechetyką (m.in. współorganizator projektów naukowych „Racjonalnie o wierze” i „Na skrzydłach wiary i rozumu”). Kontakt: Instytut Edukacji Medialnej i Dziennikarstwa WT UKSW, ul. Dewajtis 5, 01-815 Warszawa.